

Nr 541

Av fru **Sundberg** och herr **Werner**, om höjt förvärvsavdrag för gifta kvinnorna m.fl.

(Lika lydande med motion nr 424 i Första kammaren)

Antalet förvärvsarbetande gifta kvinnor utgör i dag ca en fjärdedel av alla personer i arbete. Enligt långtidsutredningens prognos väntas denna siffra stiga och största delen av det framtida nytillskottet av arbetskraft komma ur denna grupp. Orsakerna till den ökade förvärvsintensiteten för gifta kvinnor kan sökas på flera håll men torde till stor del bero på de ökade möjligheter till yrkesutbildning som står såväl pojkar som flickor till buds och på att situationen på arbetsmarknaden varit sådan att rika tillfällen till arbete inom de flesta yrkesområden kunnat erbjudas.

Även gruppen förvärvsarbetande gifta kvinnor med barn har ökat. Av uppgifter i Statistiska meddelanden baserade på 1960 års folkräkning framgår att det fanns ca 190 000 hushåll med förvärvsarbetande kvinna med barn under 16 år. Med förvärvsarbete avses dock här minst halvtidsarbete, vilket innebär att antalet gifta kvinnor med förvärvsarbetsinkomst i realiteten är högre.

En jämförelse kan göras med uppgiften att vid 1962 års taxering ca 300 000 kvinnor erhållit avdrag med mer än 300 kronor och således kan förutsättas ha barn under 16 år.

Bevillningsutskottet säger i ett betänkande 1965 angående ökningen av förvärvsavdraget till 25 % av inkomsten dock högst 3 000 kronor:

”Utskottet vill erinra om att förvärvsavdrag som tillkommer hustru med barn är motiverat av de särskilda omkostnader för barnens omhändertagande som kan uppstå på grund av hennes förvärvsarbete.”

Vi anser givetvis att sådana kostnader bör vara avdragsgilla, och från högerpartiets sida har tidigare motionerats om att dessa kostnader bör vara avdragsgilla till högre belopp i de fall där det kan styrkas att kostnaderna varit högre än nämnda 3 000 kronor.

Av de undersökningar som låg till grund för fastställandet av förvärvsavdraget framgår också med tydlighet att barntillsynskostnaderna i många fall översteg detta belopp. Under de senare åren har kostnaderna ytterligare ökat, speciellt för de familjer som har ett eller flera barn under skolåldern.

Samtidigt vill vi emellertid konstatera att faktiska merkostnader för äldre barns tillsyn knappast förekommer. Bevillningsutskottet säger också i samma betänkande:

”— — — faktiska merkostnader i många fall inte föreligger, t.ex. i fråga om barn i tonåren.”

Som exempel må också erinras om att den allmänna sjukförsäkringen fastställt att kvinna vilkens man är sjukpenningförsäkrad i regel icke får barn tillägg till sin egen sjukpenning för barn över 10 år.

Däremot är kostnaderna stora och i många fall så betungande att de avhåller modern från yrkesarbete i de fall familjen har mindre barn. Nuvarande regler för förvärvsavdrag gör ingen som helst åtskillnad i dessa fall. Vi finner det egendomligt att man på detta sätt medvetet frångått den princip som legat till grund för förvärvsavdragets tillkomst, och vill föreslå en differentiering av avdragets storlek som bättre svarar mot den grundläggande principen.

Barnstugorna, inklusive fritidshemmen, står till tjänst för vård av barn upp till 10 års-åldern. När det gäller eftermiddagshemmen kan man konstatera att den övervägande delen barn är i åldern 7—8 år, efter vilken ålder föräldrarna tycks anse att barnen icke är i lika stort behov av vård efter skolans slut. Barn som är handikappade utgör givetvis ett undantag härifrån.

Vi anser det lämpligt att följa socialstyrelsens rekommendationer för barnstugor och eftermiddagshem och anser att barn upp till 10 års ålder icke bör lämnas utan tillsyn.

För att bättre följa utskottets rekommendation att anse förvärvsavdraget motiverat av särskilda omkostnader för barnens omhändertagande vill vi föreslå en differentiering efter barnens ålder när det gäller storleken av förvärvsavdraget.

Vi föreslår denna så utformad, att förvärvsarbetande mödrar med barn under 11 år får rätt till ett förvärvsavdrag som maximeras till 4 000 kronor, varvid 25 %-regeln fortfarande bör gälla. Samtidigt vill vi föreslå en sänkning av förvärvsavdragets maximum till 2 000 kronor för mödrar med barn i åldern 11 till 16 år. Detta skulle betyda en rättvisare fördelning av avdragsrätten och bättre svara mot avdragets ursprungliga uppgift.

Samtidigt skulle samhället underlätta för den förvärvsarbetande modern att upprätthålla en kontinuerlig yrkesverksamhet under vilken behållningen av denna verksamhet bättre skulle stå i proportion till arbetsinsatsen.

Samma regler bör givetvis gälla för ensamstående förälder.

Med hänsyn till det ovan anförda hemställer vi,

att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om en sådan utformning av förvärvsavdragen att gift kvinna eller ensamstående förälder med hemmavarande barn under 11 år äger i sin deklARATION göra ett förvärvsavdrag på inkomsten av 25 %, dock högst 4 000 kr.,

att kvinna eller ensamstående förälder med barn i åldern 11 till 16 år äger göra motsvarande avdrag, dock högst 2 000 kr.; samt om ovanstående yrkande icke bifalles att riksdagen måtte besluta uppdraga åt familjeskatteberedningen att vid dess ställnings-

tagande till förvärvsavgdragens storlek hänsyn måtte tagas till olikheterna i barntillsynskostnader beroende på barnens ålder.

Stockholm den 26 januari 1967

Ingrid Sundberg (h)

Mårten Werner (h)

Nr 542

Av herr **Tobé m.fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten.

(Lika lydande med motion nr 426 i Första kammaren)

Stockholm den 26 januari 1967

Erik Tobé (fp)

Per-Eric Ringaby (h)

Tage Sundkvist (cp)

Carl-Wilh. Lothigius (h)

Eric Krönmark (h)

Elias Jönsson (fp)
i Ingemarsgården

Bertil Johansson (cp)

Gunnar Oskarson (h)

Robert Dockered (cp)

Olaus Nyberg (fp)
